

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์
พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีระบบการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของพนักงานมหาวิทยาลัยและ
ลูกจ้าง โดยมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ และมีหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินงานของ
คณะกรรมการ ตามมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และโดยมติสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ชื่อข้อบังคับ

ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์
พ.ศ. ๒๕๕๙"

ข้อ ๒ เวลาที่มีผลใช้บังคับ

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ผู้รักษาการ

ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ บทนิยาม

ในข้อบังคับนี้

"มหาวิทยาลัย" หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"สภามหาวิทยาลัย" หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"อธิการบดี" หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"ข้าราชการ" หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"พนักงานมหาวิทยาลัย" หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"ลูกจ้าง" หมายความว่า ลูกจ้างของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"จริยธรรม" หมายความว่า จรรยาบรรณรวมถึง จรรยาบรรณตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วย
จรรยาบรรณของบุคลากรและอาจารย์

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องอุทธรณ์

หมวด ๑

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์

วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

ข้อ ๕ องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรง
ตำแหน่งของกรรมการ

ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียกโดยย่อว่า "ก.อ.ม." ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการซึ่งสภามหาวิทยาลัยเลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) กรรมการซึ่งสภามหาวิทยาลัยเลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำ

จำนวนหนึ่งคน

(๓) กรรมการจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนวิชาการ

จำนวนหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากกรรมการตาม (๒) และ (๓) จำนวนสามคน

(๕) กรรมการซึ่งคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเลือกจากบุคคลที่มีประสบการณ์

ด้านบริหารการศึกษา ซึ่งเคยเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ
สถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เทียบเท่าคณะ และได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า
หนึ่งปี จำนวนหนึ่งคน

ให้อธิการบดีมอบหมายรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดีคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และอาจ
มอบหมายให้มีผู้ช่วยเลขานุการได้อีกไม่เกินสองคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ต้องเป็นบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการ
บริหารงานบุคคล ด้านกฎหมาย หรือด้านการบริหารจัดการภาครัฐด้านละหนึ่งคน

ให้อธิการบดีเป็นผู้ออกประกาศแต่งตั้ง ก.อ.ม. และให้นับวันที่ออกประกาศเป็นเวลาเริ่มต้นวาระของ
ก.อ.ม.

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่อธิการบดีกำหนดโดยทำเป็น
ประกาศมหาวิทยาลัย

ก.อ.ม. มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนด ให้ดำเนินการให้
ได้มาซึ่งกรรมการใหม่แทน ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึง
เก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการแทนก็ได้ กรณีที่มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง
ให้กรรมการผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากำหนดเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการตามวาระหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง
ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวาระหนึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการ
ใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ข้อ ๖ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ลาออก ถูกสั่งลงโทษทางวินัย ยกเว้นโทษภาคทัณฑ์ หรือขาดคุณสมบัติความเป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่ การประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการยุทธวิธี

ข้อ ๗ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธวิธี

ก.อ.ม. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณายุทธวิธีกรณีพนักงานมหาวิทยาลัยและลูกจ้างถูกสั่งลงโทษทางวินัย
- (๒) พิจารณาเรื่องร้องทุกข์กรณีพนักงานมหาวิทยาลัยและลูกจ้างไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของอธิการบดี รวมถึงคำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนและคำสั่งลงโทษทางจริยธรรมด้วย

(๓) พิจารณายุทธวิธีตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

(๔) รายงานผลการดำเนินงานของ ก.อ.ม. ประจำปีต่อสภามหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ องค์ประชุมและการลงมติ

การประชุมของ ก.อ.ม. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธาน

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับตัวกรรมการผู้ใดโดยเฉพาะ ห้ามกรรมการผู้นั้นอยู่ในที่ประชุม

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการหนึ่งคนให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เรื่องใดถ้าไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานกรรมการถามที่ประชุมว่าจะมีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบในเรื่องนั้น

ข้อ ๙ รายงานการประชุม

ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ เหตุอันมีส่วนได้เสียของกรรมการ

ในการประชุม หากกรรมการผู้ใดมีเหตุดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาและอยู่ในที่ประชุมไม่ได้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องที่พิจารณา

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา

(๓) เป็นคู่กรณีหรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาของคู่กรณี

ในกรณีที่กรรมการผู้ใดมีเหตุอันมีส่วนได้เสียตามวรรคหนึ่งทำให้ไม่สามารถพิจารณาและอยู่ในที่ประชุมได้ให้ถือว่า ก.อ.ม. ประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่มีสิทธิร่วมประชุม

ข้อ ๑๑ การพิจารณาการคัดค้านกรรมการ

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านกรรมการตามข้อ ๓๓ กรรมการผู้หนึ่งจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาเรื่องนั้นก็ได้ ถ้ากรรมการผู้หนึ่งมิได้ขอถอนตัว ให้ประธาน ก.อ.ม. พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งกรรมการผู้หนึ่งทราบและมีให้ร่วมพิจารณาเรื่องอุทธรณ์หรือเรื่องร้องทุกข์นั้น ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่า ก.อ.ม. ประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่มีสิทธิร่วมประชุม ทั้งนี้เว้นแต่ประธาน ก.อ.ม. พิจารณาเห็นว่า การให้กรรมการผู้หนึ่งร่วมพิจารณาเรื่องอุทธรณ์หรือเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะอนุญาตให้กรรมการผู้หนึ่งร่วมพิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๒ การรับอุทธรณ์

อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องตามข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ และยื่นหรือส่งภายในกำหนดเวลา

ในกรณีที่มิปัญหาว่าอุทธรณ์รายใดเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้ ก.อ.ม. เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ ก.อ.ม. มีมติไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ให้แจ้งมติพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และให้แจ้งผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษทราบด้วย

ข้อ ๑๓ การถอนอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่ ก.อ.ม. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นโดยตรงต่อ ก.อ.ม.

เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับและจะยื่นอุทธรณ์อีกไม่ได้

ข้อ ๑๔ ขึ้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์

ในการพิจารณาอุทธรณ์ให้ ก.อ.ม. พิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้นรวมทั้งสำนวนการดำเนินการทางวินัย

ในกรณีจำเป็นและสมควร ก.อ.ม. อาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น ของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการ หรือบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

การพิจารณาอุทธรณ์ต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแสดงการณ์ด้วยวาจา เมื่อ ก.อ.ม. อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์เข้าแสดงการณ์ด้วยวาจา ต่อที่ประชุม ก.อ.ม. ผู้อุทธรณ์มีสิทธินำพยานความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาของ ก.อ.ม. ได้ไม่เกิน จำนวนที่ ก.อ.ม. กำหนด แต่ไม่มีสิทธิแสดงการณ์ด้วยวาจาแทนผู้อุทธรณ์ หาก ก.อ.ม. พิจารณาเห็นว่า การแสดงการณ์ ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดการแสดงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแสดงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชา ผู้สั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษทราบด้วยว่าถ้าประสงค์จะแสดงการณ์ก็ให้มาแสดงการณ์หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลที่ เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแสดงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ ในการแสดงการณ์ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษ หรือผู้แทนเข้าฟังคำแสดงการณ์ด้วยวาจาของ ผู้อุทธรณ์ได้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้า ก.อ.ม. เห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่อง นั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม แทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ข้อ ๓๕ การวินิจฉัยอุทธรณ์

เมื่อ ก.อ.ม. ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องเหมาะสมกับความผิดแล้วให้มีมติยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำ ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรือ อัตราโทษที่หนักขึ้น

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรงควรได้รับโทษเบาลงให้มีมติลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

(๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้งดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บน เป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็น ความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอให้ผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยให้มีมติให้ยกโทษ

(๖) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมให้มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความ ให้ถูกต้องเหมาะสม

(๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหา ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติเสนอผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไป

(๘) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) มิได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๗) มิได้ด้วย

ในกรณีที่มีผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์แม้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของบุคคลดังกล่าวซึ่งไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอื่นเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษมีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๑๖ การรายงานสภามหาวิทยาลัย

เมื่อ ก.อ.ม. มีมติตามข้อ ๑๕ แล้ว ให้รายงานสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือหักล้าง เมื่อสภามหาวิทยาลัยได้สั่งการเป็นประการใดแล้วให้อธิการบดีสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และแจ้งมติพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ในกรณีที่ ก.อ.ม. พิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวันตามข้อ ๑๕ ให้รายงานพร้อมเหตุผลให้สภามหาวิทยาลัยทราบด้วย

ข้อ ๑๗ การแก้ไขคำสั่งลงโทษตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์

การแก้ไขคำสั่งลงโทษกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดภายใต้ข้อต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขคำสั่งลงโทษนั้น เว้นแต่โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดวินัยตามคำวินิจฉัยของ ก.อ.ม. เกินกว่าอำนาจของผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษเดิมรายงานตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจสั่งลงโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินการ

(๒) การแก้ไขคำสั่งลงโทษให้ให้เป็นคำสั่งมีสาระสำคัญแสดงเลขที่ และวัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่งเดิม ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อความที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง

(๓) การดำเนินการแก้ไขคำสั่งลงโทษให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก ก.อ.ม.

(๔) เมื่อผู้มีอำนาจสั่งลงโทษดำเนินการแก้ไขคำสั่งแล้ว ให้รายงานการแก้ไขคำสั่งต่อ ก.อ.ม. โดยเร็ว และแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่แก้ไขคำสั่งลงโทษโดยให้ดำเนินการตามวิธีการที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนด

ข้อ ๑๘ วิธีการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

เมื่อ ก.อ.ม. ได้รับหนังสือร้องทุกข์ตามข้อ ๑๕ แล้วให้ประธาน ก.อ.ม. มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์หรือสรุปรายละเอียดของเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือเหตุแห่งความคับข้องใจทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือความคับข้องใจนั้นส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและคำชี้แจงของตน (ถ้ามี) เพื่อประกอบการพิจารณาภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ข้อ ๑๙ ระยะเวลาการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ให้ ก.อ.ม. พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์ เว้นแต่การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ ก.อ.ม. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องร้องทุกข์

ข้อ ๒๐ การวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๑)

เมื่อ ก.อ.ม. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๑) แล้ว ถ้าเห็นว่า

(๑) การที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้นถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) การที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติแก้ไขโดยเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) การที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้นถูกต้องตามกฎหมาย แต่บางส่วน และไม่ถูกต้องตามกฎหมายบางส่วน ให้มีมติแก้ไข หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๔) สมควรดำเนินการโดยประการอื่นใดเพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๑ การวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๒)

เมื่อ ก.อ.ม. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๒) แล้ว ถ้าเห็นว่า

(๑) การปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ร้องทุกข์มิได้มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๓๕ (๒) ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) การปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ร้องทุกข์มีลักษณะที่กำหนดในข้อ ๓๕ (๒) ให้มีมติแก้ไข หรือถ้าแก้ไขไม่ได้ ให้สั่งดำเนินการประการอื่นหรือให้ขอแนะนำตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการและจรรยาบรรณ

ข้อ ๒๒ การวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๓)

เมื่อ ก.อ.ม. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๓) แล้ว ถ้าเห็นว่า การที่ ผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติสั่งให้ผู้บังคับบัญชายกเลิกคำสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๒๓ การวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๔)

เมื่อ ก.อ.ม. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๕ (๔) แล้ว ถ้าเห็นว่า กรณีผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจตักเตือน สั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดหรือทำทัณฑ์บนในเรื่องประพฤติผิดจรรยาบรรณ โดยไม่ถูกต้อง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๒๔ การบันทึกคำวินิจฉัยในรายงานการประชุม

การพิจารณามีมติตามข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ ให้บันทึกเหตุผลข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๒๕ การรายงานสภามหาวิทยาลัย

เมื่อ ก.อ.ม. ได้มีมติตามข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ แล้วให้รายงานสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือหักท้วง เมื่อสภามหาวิทยาลัยได้สั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้อธิการบดีสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และแจ้งมติพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ในกรณีที่ ก.อ.ม. พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๙ ให้รายงานพร้อมเหตุผลให้สภามหาวิทยาลัยทราบด้วย

ข้อ ๒๖ การนำหลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์มาใช้บังคับ

การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เรื่องใดที่มีได้กำหนดไว้ให้นำหลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ลักษณะ ๒

การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

หมวด ๑

การอุทธรณ์

ข้อ ๒๗ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

การอุทธรณ์ของพนักงานมหาวิทยาลัยและลูกจ้างกรณีคำสั่งลงโทษทางวินัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหมวดนี้

ข้อ ๒๘ ระยะเวลาอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ต่อ ก.อ.ม. ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

ข้อ ๒๙ วันที่เริ่มนับระยะเวลาอุทธรณ์

เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือวันที่ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษเป็นวันรับแจ้งคำสั่ง

ถ้าผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษ และมีการแจ้งคำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษแล้วทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษได้โดยตรงและได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยัง

ไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

ข้อ ๓๐ วิธีการอุทธรณ์และขอแสดงการณ์ด้วยวาจา

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษตามหมวดนี้ ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อ และที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแสดงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของ ก.อ.ม. ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแสดงการณ์ด้วยวาจาก่อนต่อประธาน ก.อ.ม. โดยตรง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

ข้อ ๓๑ การยื่นอุทธรณ์

การอุทธรณ์ต่อ ก.อ.ม. ให้ทำหนังสือถึงประธาน ก.อ.ม.

ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งอุทธรณ์ผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งอุทธรณ์ต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และให้ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษจัดส่งอุทธรณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งสำเนาหลักฐานการรับแจ้งคำสั่งลงโทษของผู้อุทธรณ์ ส่วนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้น และส่วนการดำเนินการทางวินัย พร้อมทั้งคำชี้แจงของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ (ถ้ามี) ไปยังประธาน ก.อ.ม. ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

ในกรณีที่มิใช่ผู้นำอุทธรณ์มายื่นเอง ให้ผู้รับอุทธรณ์ออกใบรับ ประทับตรา และลงทะเบียนรับไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นอุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งอุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตราที่ซองหนังสือเป็นวันส่งอุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งอุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแสดงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ ก.อ.ม. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ ก.อ.ม.

ข้อ ๓๒ สิทธิของผู้อุทธรณ์

เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนได้ รวมทั้งให้มีสิทธิขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคลพยานหลักฐานอื่นหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะอุทธรณ์ถูกลงโทษด้วย

หากพยานหลักฐานดังกล่าวมีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

ข้อ ๓๓ เหตุคัดค้านกรรมการของผู้อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านกรรมการใน ก.อ.ม. ถ้ากรรมการผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) มีสาเหตุใกล้ชิดกับคู่กรณี

(๒) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของคู่กรณี

(๓) มีเหตุอื่นใดซึ่งอาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม
 (๔) เคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี
 การคัดค้านกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้าน
 ไว้ในอุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ ก.อ.ม. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

หมวด ๒
 การร้องทุกข์
 ส่วนที่ ๑
 หลักทั่วไป

ข้อ ๓๔ การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ของพนักงานมหาวิทยาลัยและลูกจ้าง กรณีเห็นว่าตนไม่ได้รับความ
 เป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
 ที่กำหนดในหมวดนี้

ข้อ ๓๕ กรณีที่ร้องทุกข์ได้

พนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ในกรณีดังนี้

- (๑) เมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา เป็นต้นว่า
 ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- (๒) เมื่อมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาต่อตน ดังนี้
 - (ก) การบริหารงานบุคคลเป็นไปโดยเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างใน
 เรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม
 ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อกฎหมาย
 - (ข) ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ หรือ
 - (ค) ประวิงเวลาหรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่องเป็นเหตุให้เสียสิทธิ หรือ
 ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร
- (๓) กรณีถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๔) กรณีที่ถูกผู้บังคับบัญชาตักเตือน สั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดหรือทำทัณฑ์บน
 ในเรื่องประพฤติดังจริยธรรม

ข้อ ๓๖ การปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาก่อนร้องทุกข์

เมื่อพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างผู้ใดมีเหตุที่อาจร้องทุกข์ได้ตามข้อ ๓๕ และมีความประสงค์
 ที่จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชา หากระยะเวลายังไม่ล่วงเลยสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความทราบเรื่องอันเป็นเหตุ
 ให้ร้องทุกข์ ให้พนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างผู้นั้นปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือ
 ความคับข้องใจ เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในขั้นต้นก่อน โดยอาจให้มีบุคคลอื่นเข้าร่วมในการ
 ปรึกษาหารือด้วยก็ได้ เมื่อได้มีการปรึกษาหารือแล้วแต่ไม่ได้รับคำชี้แจงในเวลาอันสมควรหรือได้รับคำชี้แจงที่ยังไม่เป็นที่
 พอใจให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อไป

ถ้าพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างผู้นั้นไม่ประสงค์ที่จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชา
ผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือความคับข้องใจ ก็ให้อื่นเรื่องร้องทุกข์ได้

ทั้งนี้ในการปรึกษาหารือ ให้ผู้บังคับบัญชาทำหลักฐานการปรึกษาหารือไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และมี
ให้เริ่มนับระยะเวลาร้องทุกข์จนกว่าจะปรากฏชัดเจนแล้วว่าการดำเนินการปรึกษาหารือตามวรรคหนึ่งไม่บรรลุผล

ส่วนที่ ๒

การร้องทุกข์กรณีที่เกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของอธิการบดี

ข้อ ๓๗ หลักเกณฑ์การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ในกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือความคับข้องใจเกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของ
อธิการบดี รวมถึงคำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนและคำสั่งลงโทษทางจริยธรรม ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.อ.ม.
ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการกระทำหรือได้รับทราบคำสั่ง

ข้อ ๓๘ การยื่นเรื่องร้องทุกข์

การร้องทุกข์ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน ก.อ.ม. โดยหนังสือร้องทุกข์ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ
ที่แสดงข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของอธิการบดี
อย่างไร และความประสงค์ของการร้องทุกข์ พร้อมลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์

ข้อ ๓๙ วันที่เริ่มนับระยะเวลาร้องทุกข์

เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาร้องทุกข์ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากการที่อธิการบดีมีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์ ให้ถือวันที่ผู้ถูกสั่งลง
ลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ถ้าผู้ถูกสั่งไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง และมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งทราบพร้อมกับมอบสำเนา
คำสั่งให้ผู้ถูกสั่ง แล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็น
หลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่ง
ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกสั่ง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่งซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนา
คำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกสั่งเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อและวันเดือนปี ที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืน
มาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์
ลงทะเบียนว่าผู้ถูกสั่งได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อ
และวันเดือนปี ที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งได้รับทราบคำสั่งแล้ว

(๒) ในกรณีที่อธิการบดีไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง ให้ถือวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้ร้อง
ทุกข์รับทราบหรือควรได้ทราบคำสั่งนั้นเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

(๓) ในกรณีที่อธิการบดีปฏิบัติหรือใช้อำนาจหน้าที่ที่ปฏิบัติโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
กฎหมายต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่ได้มีคำสั่งอย่างใด ให้ถือวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการปฏิบัติหรือการใช้อำนาจหน้าที่
ของอธิการบดีดังกล่าวเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ส่วนที่ ๓

การร้องทุกข์กรณีที่เกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของส่วนงาน

ข้อ ๔๐ หลักเกณฑ์การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ในกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือความคับข้องใจเกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของส่วนงานและคำสั่งลงโทษทางจริยธรรม ให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการกระทำหรือได้รับทราบคำสั่ง

ข้อ ๔๑ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๔๐ ประกอบด้วย อธิการบดี หรือรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ประธานสภาอาจารย์ ประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยจำนวนไม่เกินสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยจำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการกองที่อธิการบดีมอบหมายเป็นเลขานุการ และจะให้มีพนักงานมหาวิทยาลัยจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันแต่งตั้ง และเมื่อกรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ข้อ ๔๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และการแจ้งคำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๔๐ แล้วเสนอรายงานความเห็นต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

เมื่ออธิการบดีได้วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของส่วนงานโดยเฉพาะ ให้คำวินิจฉัยและคำสั่งของอธิการบดีเป็นที่สุด และให้แจ้งผลการพิจารณาพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

(๒) กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์ที่เกิดจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของส่วนงานนั้น เกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาซึ่งเป็นผลให้อธิการบดีมีคำสั่งหรือกระทำการใดที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ร้องทุกข์ หากคำวินิจฉัยเห็นด้วยกับคำร้องทุกข์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้อธิการบดีสั่งให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเหตุแห่งการร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของอธิการบดี และแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

หากคำวินิจฉัยของอธิการบดีไม่เห็นด้วยกับคำร้องทุกข์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้อธิการบดีรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือหักล้าง เมื่อสภามหาวิทยาลัยได้มีมติหรือสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้อธิการบดีสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และแจ้งมติพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๔๓ การยื่นเรื่องร้องทุกข์

การร้องทุกข์ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยหนังสือร้องทุกข์ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างไร และความประสงค์ของการร้องทุกข์ พร้อมลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์

ให้นำเรื่องการนับระยะเวลาเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๓๔ มาใช้กับการยื่นเรื่องร้องทุกข์ตามข้อนี้ด้วย

ข้อ ๔๔ การประชุมและวิธีดำเนินงาน

ให้นำการประชุมและวิธีดำเนินงานของ ก.อ.ม. ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ มาใช้กับการประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔๕ การนำหลักเกณฑ์การอุทธรณ์มาใช้บังคับ

การร้องทุกข์เรื่องใดที่ได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ให้นำหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ตามหมวด ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ลักษณะ ๓

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๖ การใช้บังคับกับข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการ

ในระหว่างที่ยังมีข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย เมื่อข้อบังคับนี้ได้ประกาศใช้แล้ว ให้ใช้ข้อบังคับนี้บังคับแก่กรณีการอุทธรณ์หรือการร้องทุกข์ของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการด้วย ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔๗ การเลือกกรรมการอุทธรณ์ตามข้อ ๕ (๓)

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการสมทบมหาวิทยาลัยประเภทพนักงานมหาวิทยาลัย สาขาสันนิพนธ์วิชาการ ตามมาตรา ๒๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๕๕๔ ให้สภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๕๓๑ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๕๕๔ เลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๓๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๕๓๑ จำนวนหนึ่งคน ปฏิบัติหน้าที่กรรมการอุทธรณ์ตามข้อ ๕ (๓) ของข้อบังคับนี้

ข้อ ๔๘ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่ค้างพิจารณา

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือการร้องทุกข์ตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเดิม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้ ก.อ.ม. ตามข้อบังคับนี้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์หรือเรื่องร้องทุกข์นั้นต่อไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเดิม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับจนแล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)
นายกสภามหาวิทยาลัย